

Svårare att lyckas med seminering – MEN!

Andelen kor, som visar tydlig brunst har sjunkit drastiskt. Svagare brunst beror bl.a. på hälta och juverinflammation.

De senaste decennierna har andelen kor, som visar tydlig brunst sjunkit från 80 till 50 procent. De kor som visar tydlig brunst gör det under en kortare tid. Brunstens varaktighet har nämligen minskat från 15 till 5 timmar. Orsaken till denna förändring är bland annat den stigande produktionsnivån och förekomsten av olika produktionssjukdomar. Bland annat förstör både hälta och juverinflammation urskiljningen av de hormoner som skall stödja brunstbeteendet.

I kombination med att antal kor per anställd har ökat, gör detta att den dagliga brunstobservationen försvåras betydligt. En del besättningar motverkar den här situationen genom att använda olika typer av brunstindikatorer men det bör vara en fortsatt fokus på de miljömässiga faktorer som ligger bakom.

Även ett problem i Danmark

Progesteronprofiler i mjölk kan användas till att undersöka reproduktionsstatus hos korna. Undersökningar av dessa profiler visar att det finns en tendens av att andelen onormala profiler är stigande och att det detsamma troligen gäller andelen kor med en försenad cyklisk aktivitet efter kalvning. En försening av den cykliska aktiviteten efter kalvning bidrar naturligtvis till en ökning av antalet tom dagar. Detta förklarar inte helt förseningen med att få halta kor dräktiga igen. När kon har återupptagit den cykliska aktiviteten är förmågan att visa brunstbeteende centralt.

Flera undersökningar förklarar hur stresshormonerna påverkar reproduktionshormonerna negativt och att liknande resultat ses hos t. ex halta kor. Analyser på djur databasen, på den genomsnittliga omfattningen av behandlingar för klöv- och benlidande i danska besättningar, visar att problemet är aktuellt i även Danmark och inte bara i England där undersökningen genomfördes.

Färre halta kor har ägglossning

Brunsttecknen hos halta kor har en lägre frekvens och varar under en kortare tid jämfört med kor som inte är halta. Progesteronkoncentrationen i mjölk är dessutom lägre hos halta kor och färre kor har ägglossning. Det tar därför mer än 40 dagar extra att få en halt ko dräktig, jämfört med en frisk ko i besättningen. Hos kor med juverinflammation har man hittat en motsvarande negativ effekt på brunstbeteendet. Dessa sammanhang gör det svårare att seminera med framgång, men utvecklingen kan vändas.

Utvecklingen kan vändas

Skall utvecklingen vändas kräver det både att management förbättras, samt att aveln drar i rätt riktning. Det mer konsekventa urvalet av tjurfäder med bakgrund till S-indexet och därmed även ett större fokus på dotterfruktsamhet i avelsarbetet, kommer på sikt bidra till att vända den negativa utvecklingen. Detta tillsammans med förebyggande av produktionssjukdomarna och användande av diverse verktyg till brunstpassning är med och utnyttjar möjligheterna vid seminering.

Konsulent Søs Ancker, Dansk Kvæg